

Datum
2014-11-28

Dnr
3467-14

Mottagare
Sjöfartsverket
lena.gunnarsson@sjofartsverket.se

Handläggare
Anna Alenius Bolin
Enh för miljöprövning och miljötillsyn
anna.aleniusbolin@havochvatten.se

Direkt
010-698 63 71

Inledande samråd om projekt Malmporten i Luleå – fördjupning av farleder mm

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av Sjöfartsverkets underlag för inledande samråd angående projekt Malmporten i Luleå. I detta inledande samråd lämnar Havs- och vattenmyndigheten endast övergripande synpunkter. Vi avser att lämna ytterligare synpunkter i ett senare skede.

Havs- och vattenmyndighetens synpunkter

Utöver vad som framgår av redovisat samrådsunderlag anser myndigheten att nedanstående punkter också ska redovisas:

- Direkta och indirekta effekter till följd av förändrad fartygstrafik (så som ökat behov av framtida muddringar, ökade bullernivåer, ökat svall och potentiell påverkan på vattenmiljön genom spridning av främmande arter).
- Påverkan i form av undervattensbuller och vibrationer under anläggnings- och driftfas.
- Sannolikheten att förändrat vattendjup och bottenstruktur kan påverka vattenströmningar och därmed miljön inom något område (ex om muddring utförs i smalare sund eller inlopp till skyddade vikar).

Grumling

Arbeten kan bara utföras under den isfria perioden, mitten av maj – mitten av november, under dessa månader kommer vattenarbetena genomföras dygnet runt.

- Redovisa den naturliga bakgrundshalten av grumlighet genom provtagning och analys av suspenderat material (susp) under den isfria perioden, dvs den period som vattenarbetena kommer att pågå.

- Om turbiditet ska användas, t ex vid egenkontroll, måste mätningar av både susp och turbiditet utföras för att ta fram ett lokalt susp/turb-förhållande.
- Inventering av skyddsvärda miljöer. Med skyddsvärda miljöer avses biotoper av särskilt skyddsvärde som enligt litteratur/sakkunskap kan påverkas negativt av grumling. T ex skyddsvärd vegetation, eller känsliga arter som avses skyddas genom områdesskydd på platsen.
- Utredning/inventering av skyddsvärda ekologiska funktioner. Med skyddsvärda ekologiska funktioner avses områden/bottentyper där vandring, lek eller uppväxt sker av arter som (under det avsedda livsstadiet) kan påverkas negativt av grumling. Skyddsvärda funktioner är oftast förekommande under en särskild period på året.
- Inventering av bottenförhållanden för att avgöra om/var lek pågår inom det exponerade området. Exempel: Om det är känt att substratlekande fisk leker i regionen/vattenförekomsten under den period grumlingen avses, så ska inventering göras för att kartlägga de substrat som fisken leker på (sten/grus eller makroalger).
- Spridningsberäkning avseende sediment där hänsyn tas till vattenrörelser.
- Redovisa skyddsåtgärder för att undvika att dygnsmedelvärdet av sedimenthalter (susp) orsakade av verksamheten når det dubbla värdet av de naturliga bakgrundshalterna vid det avstånd från muddringen/dumpningen där skyddsvärda miljöer eller ekologiska funktioner förekommer.

Bakgrund

Projekt Malmporten syftar till att förbättra säkerheten och tillgängligheten för sjöfarten till Luleå. För att klara omfattande ökning av gods från gruvindustrin måste kapacitetshöjande åtgärder genomföras på sjöfarten i regionen. Eftersom gruvbolagen ställer krav på redundans i transportsystemet måste fler än en hamn användas för utsklippning. Narvik och Luleå har visat sig vara de bästa alternativen.

Gruvnäringens önskemål är att Luleå hamn utvecklas så att den klarar en farledskapacitet motsvarande fartygstypen Östersjömax med 15 meters maxdjupgående samt vintertid s.k. Supramax-fartyg med ett maxdjupgående på ca 13,5 meter. Detta ger kostnadseffektivare transporter samtidigt som en bättre redundans skapas om problem uppstår för en utsklippning via Narvik.

Behovet av åtgärder i farleden anses brådskande eftersom svaveldirektivet, som träder i kraft den 1 januari 2015, kommer att påverka den svenska industrins konkurrenssituation. Effekterna av svaveldirektivet kan i viss mån motverkas genom större godsmängd per skeppning, vilket kräver större fartyg och en farled som är anpassad till dessa. Riksdagens trafikutskott har uttalat krav på åtgärder från riksdag och regering för att minska den negativa påverkan som svaveldirektivet annars kommer att få för den svenska exportindustrins internationella konkurrenskraft.

Malmporten innebär fördjupning och breddning av farlederna till Luleå. Den totala volymen som behöver muddras beräknas till ca 20 miljoner kbm, varav 1 miljon kbm består av berg. Sjöfartsverket kommer även att söka dispens för dumpning av massor.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Ann Lundström efter föredragning av utredaren Anna Alenius Bolin.

Ann Lundström

Anna Alenius Bolin